

diplomat, katolický aktivista

Václav Vaško

„Nerad bych si vše, co jsem prožil, zopakoval, ale doufám, že by mi Bůh dal sílu a že bych stejně zvolil.“

„Když přišla v roce 1989 svoboda jsem také podlehl libivému a zdanlivě křesťanskému: My nejsme jako oni! Ale copak nemá být zlo pranýřováno, viník vypátrán a potrestán? To není msta, to je spravedlnost.“

Václav Vaško se narodil v roce 1921 ve Zvolenu. Během studií Vysoké školy obchodní v Bratislavě se Vaško seznámil s jezuitou Tomislavem Kolakovičem, jehož osobnost ho hluboce ovlivnila. Za vypuknutí Slovenského národního povstání se Vaško s Kolakovičem vydali z Bratislavy do Banské Bystrice, kde Vaško vyrůstal, a oba se povstaleckých bojů zúčastnili. Václav Vaško prodělal vojenský výcvik na Donovalech a následně několik bojových střetnutí s německým wehrmachtem. Při přechodu Hronu byl zajat a uvězněn. Z vojenského vězení se dostal do rukou gestapa, u kterého byl veden na černé listině jako student zběhlý k partyzánům – a byl za to odsouzen k smrti. Po intervenci Vaškova známého u prezidenta Tisa nebyl trest smrti naštěstí vykonán.

Po válce vstoupil Václav Vaško do diplomatických služeb a odjel do Moskvy. V Moskvě se oženil s Irinou Jukovovou a narodila se mu dcera. Kvůli své známosti s Kolakovičem byl ovšem záhy z Moskvy odvolán a musel zde zanechat i svou rodinu. Po vysvětlení celé aféry se do Moskvy na čas vrátil, ale krátce poté byl znovu a s konečnou platností povolán zpět do Prahy. Jeho žena s dcerou Mášou nedostaly povolení odjet s ním. Kvůli manželce a dceři a ze zoufalství nad jejich osudem vstoupil ještě během moskevské služby do komunistické strany, přesto se musel vrátit bez nich. V Praze byl záhy propuštěn i ze služeb ministerstva zahraničních věcí a musel hledat zaměstnání jako dělník. Ze strany byl pro své přesvědčení, ze kterého neustupoval, vyhozen.

Václav Vaško byl v lednu 1953 zatčen a po necelém roce vyšetřování odsouzen ke 13 letům vězení. Z jáchymovských dolů byl po dvou letech převeden na Mírov, kde se dostal na izolované kněžské oddělení. Zde se věnoval studiu a začal psát. Mezi kněžími se mu podařilo zůstat i po převozu na Leopoldov a tajně dokončil teologické vzdělání. Václav Vaško byl propuštěn na amnestii v roce 1960 a znovu nastoupil dělnické povolání. Zlom nastal v době Pražského jara. Václav Vaško tehdy stál u zrodu Díla koncilové obnovy. Projekt byl brzy zmařen příchodem okupačních vojsk. Václav Vaško začal působit v nakladatelství Katolické charity a věnoval se i samizdatové činnosti.

Listopadová revoluce přinesla Vaškovi znovushledání s dcerou, která se i s rodinou přistěhovala. O několik let později ji následovala i její matka Irina, která s Václavem Vaškem po 44 letech odloučení obnovila své manželství. Svůj život a vzpomínky sepsal Václav Vaško na naléhání přátel v knížce *Ne vším jsem byl rád*. Zemřel v Praze 20. května 2009.

Ondřej Bratinka

*Foto: Václav Vaško (uprostřed)
(Zdroj: sbírka o. s. Post Bellum)*